EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 7.8.2020
COM(2020) 358 final

# ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

## Výroční zpráva o operacích humanitární pomoci Evropské unie financovaných v roce 2019

ÚVOD ..... 2

OPERACE HUMANITÁRNÍ POMOCI podpořené v roce 2019 ..... 2

Přehled hlavních podpořených operací humanitární pomoci ..... 2

Horizontální priority ..... 9

Shrnutí hodnocení provedených v roce 2019 ..... 10

Rozpočet na rok 2019 ..... 11

DALŠÍ INFORMACE A ZDROJE ..... 12

Seznam partnerů, kteří podepsali rámcové partnerství v roce 2014 ..... 13

# ÚVOD

Tato zpráva informuje o hlavních činnostech a výsledcích politiky Evropské unie (EU) v oblasti humanitární pomoci v roce 2019 financovaných prostřednictvím Evropské komise (EK). Zpráva byla vypracována podle článku 19 nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996.

# OPERACE HUMANITÁRNÍ POMOCI podpořené v roce 2019

V roce 2019 humanitární potřeby dále rostly v důsledku složitých krizí – často vedoucích k masivnímu nucenému vysídlení obyvatelstva –, jakož i v důsledku přírodních katastrof a šíření epidemií. V této situaci bylo Generální ředitelství EK pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO) i nadále jedním z největších dárců v oblasti humanitární pomoci a vyčlenilo 2,4 miliardy EUR pro miliony lidí postižených krizí ve více než 80 zemích. S cílem řešit rostoucí mezeru ve financování humanitární pomoci GŘ ECHO i nadále podporovalo plnění závazků podle tzv. velké dohody (Grand Bargain), zejména v souvislosti s víceodvětvovým společným posouzením potřeb.

Významná část humanitární pomoci EU, včetně humanitární složky nástroje EU pro uprchlíky v Turecku, byla určena lidem postiženým krizí v Sýrii a sousedních zemích. EU se rovněž zaměřila na podporu obyvatelstva postiženého tzv. zapomenutými krizemi, například ve Středoafrické republice, v Súdánu, Pákistánu, Kolumbii, Venezuele, na Haiti a na Filipínách.

GŘ ECHO hrálo vedoucí úlohu při prosazování zásadové humanitární pomoci a respektování mezinárodního humanitárního práva. Činilo tak nejen aktivním prosazováním pomoci v konkrétních humanitárních krizích, ale i na celosvětové úrovni coby předseda skupiny na podporu dárců[1] Mezinárodního výboru Červeného kříže a iniciativy řádného humanitárního dárcovství[2] (společně se Švýcarskem).

GŘ ECHO financuje a využívá pro svůj přístup založený na důkazech index rizika INFORM, který vytvořilo Společné výzkumné středisko (JRC) a jejž jako faktickou metodiku posuzování rizik začíná využívat řada organizací, jako např. OSN a různé mezinárodní nevládní organizace.

## Přehled hlavních podpořených operací humanitární pomoci

### Sahel – složitá krize

EU vyčlenila na naléhavé humanitární potřeby v Burkině Faso, Mauritánii, Mali, Čadu, Nigeru, Nigérii a Kamerunu 188 milionů EUR. Tato pomoc zahrnovala mechanismy rychlé reakce (tříměsíční balíček víceodvětvové pomoci při mimořádných událostech) a podporu stávajících vnitrostátních struktur, aby byl zachován přístup k základním službám. Pomoc, kterou EU poskytla, usnadnila přístup k obtížně dostupným oblastem prostřednictvím humanitárních leteckých služeb, humanitární civilně-vojenské koordinace a správy informací.

[1] Skupinu na podporu dárců Mezinárodního výboru Červeného kříže tvoří vlády, nadnárodní organizace nebo mezinárodní instituce, které přispívají alespoň 10 milionů CHF ročně.
[2] Iniciativa řádného humanitárního dárcovství je neformální fórum sdružující 42 dárců, kteří se zavázali k poskytování účinné a odpovědné humanitární pomoci.

EU zajišťovala potraviny v období nedostatku a nutriční léčbu pro děti, které trpí závažnou akutní podvýživou a potřebují léčbu na záchranu života. Kromě toho EU aktivně pracovala na realizaci vazeb mezi humanitární a rozvojovou pomocí s cílem posílit odolnost osob postižených krizí a řešila základní příčiny nedostatečného zajišťování potravin a akutní podvýživy.

**Regionální krize ve Středoafrické republice**

Přestože byla v únoru podepsána mírová dohoda, humanitární situace ve Středoafrické republice se nezlepšila. Na zajištění víceodvětvové humanitární pomoci a posílení humanitární koordinace, bezpečnosti a logistiky bylo pro Středoafrickou republiku a uprchlíky ze Středoafrické republiky v Kamerunu a Čadu poskytnuto 22,4 milionu EUR.

**Krize v povodí Čadského jezera**

Ze 17,4 milionu lidí žijících v Nigérii, Nigeru, Kamerunu a Čadu potřebovalo humanitární pomoc 10,7 milionu osob, včetně více než šesti milionů dětí. EU poskytla víceodvětvovou humanitární pomoc ve výši zhruba 64 milionů EUR.

**Jižní Súdán**

V roce 2019 naléhavě potřebovalo humanitární pomoc přibližně 7,5 milionu obyvatel Jižního Súdánu a sousední země přijaly více než dva miliony uprchlíků z této země. EU vyčlenila ve prospěch Jižního Súdánů 51,6 milionu EUR s cílem řešit vážný nedostatek potravin a podvýživu obyvatel v celé zemi. Vzhledem k extrémní míře násilí a používání sexuálního násilí jako válečné zbraně je pro EU prioritou ochrana dětí a žen.

**Súdán**

Tato země byla sužována následky celých desetiletí konfliktů spojenými s nebývalou hospodářskou krizí a rostoucími cenami potravin, přičemž s velmi vysokou mírou závažného nedostatku potravin se potýkalo 25 % obyvatelstva. V průběhu roku směřovala většina humanitární pomoci EU – 55,7 milionu EUR – na potravinovou pomoc, nutriční péči a léčbu, a to zejména pro děti mladší pěti let a těhotné či kojící ženy. Za účelem zlepšení přístupu lidí v Súdánu k dlouhodobé sociální ochraně doplňuje EU financování humanitární pomoci o rozvojovou pomoc s cílem pomoci komunitám zvýšit jejich odolnost.

**Regionální krize v oblasti Velkých jezer**

Demokratická republika Kongo i Konžská republika byly postiženy přetrvávajícím konfliktem a onemocněním virem Ebola. Komise ve prospěch tohoto regionu vyčlenila přibližně 72 milionů EUR, mimo jiné na boj proti onemocnění virem Ebola. Dalších sedm milionů EUR bylo vynaloženo na operace letecké služby ECHO Flight.

**Etiopie**

V důsledku etnicky motivovaného násilí dosáhl počet vnitřně vysídlených osob v Etiopii na začátku roku 2019 rekordní výše 3,1 milionu osob, načež opět klesl na dva miliony osob. Přestože nebyly vždy splněny podmínky bezpečnosti a zabezpečení, usilovaly úřady o navracení vysídlených osob do místa jejich původu, čímž porušily zásadu dobrovolného a bezpečného návratu. EU v roce 2019 poskytla 51,5 milionu EUR na pomoc postiženým osobám ve formě potravin, přístřeší, základních předmětů pro domácnost, léčby podvýživy, vody, sanitačních zařízení a služeb v oblasti ochrany. Největší část peněžních prostředků byla určena osobám, které musely uprchnout před přetrvávajícím násilím a v důsledku zničení

svých domovů a ztráty živobytí.

**Keňa**

Keňa přijala přibližně 490 000 uprchlíků. Ti jsou v důsledku vládní politiky umisťování do táborů zcela závislí na pomoci. Další období sucha vedlo k nedostatku potravin, s nímž se potýkalo přibližně 2,6 milionu lidí, k nucenému vysídlení obyvatelstva a ke zvýšení rizika konfliktu kvůli nedostatku pastvin a vody.

Finanční prostředky EU vyčleněné ve prospěch Keni dosáhly výše 15,95 milionu EUR, včetně 11,5 milionu EUR na uprchlické tábory, 1,3 milionu EUR na připravenost na katastrofy ve třech okresech náchylných k náhlému vzniku katastrof a 3,15 milionu EUR na reakci na mimořádné sucho a záplavy mimo uprchlické tábory.

**Somálsko**

Humanitární potřeby byly nadále vysoké v důsledku přetrvávajících nepředvídatelných změn počasí a ozbrojeného konfliktu. Další období sucha přispělo ke zhoršení humanitární situace, zatímco nadprůměrné množství srážek v období dešťů na konci roku vedlo na jihu země k rozsáhlým říčním povodním. Tyto povodně zasáhly více než 500 000 lidí, vedly k nucenému vysídlení 370 000 osob a zničily úrodu. V důsledku toho byla narušena schopnost obyvatelstva se s těmito problémy vyrovnat a bylo oddáleno zotavení z krize. Komise v reakci na krizi vyčlenila přibližně 63 milionů EUR.

**Uganda**

Uganda přijala 1,41 milionu uprchlíků, z nichž 91 % pocházelo z Jižního Súdánu a Demokratické republiky Kongo. Od srpna 2018 zemi navíc hrozí rozšíření onemocnění virem Ebola ze sousední Demokratické republiky Kongo, která se potýká s dosud nejrozsáhlejším rozšířením nákazy. EU vyčlenila 33 milionů EUR na ochranu, potravinovou pomoc, zdravotní péči, přístup k nezávadné pitné vodě a k sanitačním službám a na podporu vzdělávání pro uprchlíky a hostitelské komunity. Dále byla poskytnuta podpora za účelem připravenosti na ebolu, její monitorování a reakci na ni a za účelem zvýšení odolnosti a soběstačnosti nejzranitelnějších osob s cílem snížit jejich závislost na dlouhodobé pomoci.

**Region jižní Afriky a Indického oceánu**

V regionu jižní Afriky a Indického oceánu pravidelně dochází k extrémním povětrnostním událostem, které jsou v důsledku změny klimatu stále častější a intenzivnější. EU vyčlenila ve prospěch tohoto regionu více než 66 milionů EUR na naléhavou humanitární pomoc a připravenost na katastrofy a zdůraznila nutnost posílení schopnosti komunit a úřadů pro zvládání katastrof vypořádat se s opakujícími se přírodními katastrofami.

Jižní Afriku zasáhly dvě silné cyklóny, které postihly tři miliony lidí v Zambii, Svazijsku, Lesothu, na Madagaskaru, v Mosambiku, Zimbabwe, Malawi a na Komorách. EU okamžitě zareagovala poskytnutím humanitární pomoci dotčeným zemím, která zahrnovala také aktivaci mechanismu civilní ochrany EU v Mosambiku.

Zatímco Zimbabwe čelilo hospodářské krizi, zasáhly ho rány jako cyklóna Idai, v jejímž důsledku bylo 7,7 milionu lidí – více než 50 % obyvatelstva – postiženo závažným nedostatkem potravin. EU v reakci na dopad cyklóny vyčlenila 31,6 milionu EUR, určených především na humanitární potravinovou pomoc a připravenost na katastrofy.

**Venezuela**

Sociálně-ekonomický kolaps ve Venezuele vedl v roce 2019 k nucenému vysídlení 3,9 milionu Venezuelanů. Podle úřadu OCHA OSN potřebovalo humanitární pomoc minimálně sedm milionů lidí, a to zejména v důsledku nedostatečného přístupu ke zdravotnickým službám, vzdělání, potravinám a výživě.

EU vyčlenila na humanitární pomoc pro vysídlené osoby a na podporu hostitelských komunit celkem 55 milionů EUR. Za účelem důkladného sledování intervencí zřídilo GŘ ECHO v květnu kancelář v Caracasu. Zvýšené úsilí v oblasti prosazování humanitární pomoci přispělo k otevření humanitárního prostoru v zemi a na konferenci o solidaritě týkající se Venezuely, která se konala v říjnu v Bruselu, bylo GŘ ECHO v přední linii.

**Kolumbie**

Humanitární situace v Kolumbii se rychle zhoršovala kvůli eskalaci vnitřního konfliktu spojené s dopady přijetí 1,6 milionu uprchlíků z Venezuely. Kolumbie je velmi náchylná na přírodní katastrofy a zvláště ohrožené jsou obce postižené konfliktem. Přibližně 140 000 lidí bylo nuceně vysídleno a více než 350 000 osob trpělo omezením mobility, což vedlo k nedostatečnému přístupu k možnostem obživy a základním službám. Sousední země přijaly odhadem 350 000 kolumbijských uprchlíků.

GŘ ECHO vyčlenilo na pomoc lidem postiženým konfliktem a přírodními katastrofami v Kolumbii a přilehlých oblastech 11 milionů EUR. Pomoc byla poskytnuta například v oblasti ochrany, zdravotní péče, vody, sanitačních zařízení, vzdělávání a připravenosti na katastrofy.

**Haiti**

Politické nepokoje, narůstající násilí a hospodářská recese na Haiti způsobily pokles už tak slabé kupní síly nejzranitelnějších domácností, přičemž 3,7 milionu lidí se ocitlo v akutní potravinové krizi. GŘ ECHO poskytlo v reakci na akutní nedostatek potravin a na podporu humanitární koordinace 14 milionů EUR. Další tři miliony EUR byly investovány do připravenosti na katastrofy.

**Afghánská krize (Afghánistán, Pákistán, Írán)**

V Afghánistánu probíhá jeden z nejkrvavějších konfliktů na světě. V oblastech silně zasažených konfliktem žije 17 milionů lidí (50 % obyvatelstva země), z nichž 3,4 milionu je vnitřně vysídleno. Po celém světě je rozptýleno asi deset milionů afghánských uprchlíků, s doklady nebo bez nich. Afghánské uprchlíky přijímají a pomáhají jim především Írán a Pákistán. Írán přijal téměř tři miliony a Pákistán téměř čtyři miliony uprchlíků.

GŘ ECHO vyčlenilo ve prospěch Afghánistánu 61 milionů EUR se zaměřením na reakci na mimořádné situace a traumatologickou péči. Humanitární pomoc, kterou EU poskytla afghánským uprchlíkům a nejzranitelnějším místním skupinám obyvatelstva v Íránu a Pákistánu, činila 18 milionů EUR. EU podpořila vzdělávání afghánských dětí v Íránu, což zahrnovalo také registraci jejich rodin. Další oblasti pomoci EU v Íránu a Pákistánu zahrnovaly vodu, sanitační a hygienická zařízení, zajištění potravin a obživy, přístřeší, ochranu a zdravotní péči.

**Rohingyjská krize (Myanmar, Bangladéš)**

Rohingyové čelí v Myanmaru soustavné diskriminaci a cílenému násilí. Na konci roku 2019 se v obrovském, extrémně přeplněném táboře ve městě Cox's Bazar (Bangladéš) nacházelo 855 000 rohingyjských uprchlíků registrovaných úřadem UNHCR. Uprchlíci byli zcela závislí na humanitární pomoci, jelikož byli zbaveni svobody pohybu, možností obživy a přístupu k sociálním službám. Navíc je tato oblast extrémně náchylná k přírodním katastrofám. Přibližně 600 000 Rohingyů stále žilo v otřesných podmínkách v Rakhinském státě v Myanmaru, přičemž část z nich byla nucena zdržovat se v táborech a byla zcela závislá na humanitární pomoci.

EU poskytla v souvislosti s rohingyjskou krizí humanitární pomoc ve výši 36 milionů EUR, a to jak v Bangladéši, tak v Myanmaru, ve formě základní zdravotní péče, vody, sanitačních zařízení, přístřeší, výživy, vzdělávání, ochrany, psychosociální podpory a snižování rizika katastrof.

**Filipíny**

Ostrov Mindanao se potýká s dlouhodobými vnitřními konflikty a humanitární pomoc zde potřebuje přibližně 400 000 lidí (včetně vnitřně vysídlených a navrácených osob). Kromě toho jsou Filipíny jednou ze zemí nejvíce ohrožených přírodními katastrofami. EU vyčlenila ve prospěch Filipín celkem 6,7 milionu EUR na humanitární pomoc pro osoby postižené konfliktem na Mindanau (nouzová přístřeší, služby v oblasti vody a sanitačních a hygienických zařízení, zdravotní péče, potraviny a nepotravinový materiál a vzdělávání), jakož i na reakci v případě mimořádných přírodních katastrof a činnosti zaměřené na připravenost na katastrofy.

**Krize v Sýrii**

Konflikt v Sýrii trvá již devět let a humanitární pomoc potřebovalo v zemi více než 11 milionů lidí. EU poskytla celkem 260 milionů EUR na pomoc na záchranu životů přímo v Sýrii a na pomoc syrským uprchlíkům v Libanonu, Jordánsku a Egyptě dodáním potravin, léků a vody a zajištěním přístřeší. V sousedním Libanonu a Jordánsku přispěly prostředky EU vyčleněné na humanitární pomoc k peněžní pomoci pro nejzranitelnější uprchlíky, což byl nákladově nejefektivnější a nejdůstojnější způsob realizace pomoci.

GŘ ECHO se přímo zapojilo do mezinárodních diplomatických iniciativ, jako byla třetí konference na téma „Podpora budoucnosti Sýrie a okolního regionu" v Bruselu, humanitární pracovní skupina mezinárodní skupiny na podporu Sýrie v Ženevě a zasedání vyšších úředníků pořádaná v únoru v Ženevě a v listopadu v Kodani.

**Irák**

V Iráku stále potřebovalo humanitární pomoc 6,7 milionu lidí, včetně 1,6 milionu vnitřně vysídlených osob, z nichž 375 000 osob bylo umístěno v táborech. GŘ ECHO iniciovalo operace v hodnotě 38 milionů EUR zaměřené na zajištění neodkladné zdravotní péče, základního přístřeší, nezávadné pitné vody, sanitačních a hygienických zařízení a humanitární ochrany, a to se zvláštním zaměřením na vnitřně vysídlené osoby. Dále podpořilo pomoc obětem sexuálního násilí a zajištění fyzioterapie a rehabilitace pro oběti konfliktu, a to

zejména pro skupiny, které jsou cílem útoků, jako jsou jezídové na severozápadě Iráku.

GŘ ECHO podpořilo obnovení základních veřejných služeb v oblastech zasažených válkou, a pomohlo tak 4,5 milionu lidí vrátit se do jejich domovů. Tato podpora zahrnovala vzdělávání v mimořádných situacích, aby se děti, často po několikaletém přerušení, mohly vrátit do školy.

GŘ ECHO poskytovalo právní pomoc rodinám, aby mohly získat doklady totožnosti, které byly ztraceny nebo pod kontrolou takzvaného Islámského státu nemohly být vydány, dále základní služby v přeplněných věznicích, pomoc nezletilým v zajišťovacích zařízeních a komunitní mechanismy pro opětovné začlenění bývalých dětských vojáků.

**Jemen**

Země čelí největší humanitární krizi na světě a pomoc potřebuje 24,1 milionu lidí (80 % obyvatelstva), z nichž tři miliony jsou vnitřně vysídleny. Nedostatkem potravin trpí 20 milionů Jemenců a minimálně 238 000 lidí trpí hladomorem. Kromě toho země čelí zhroucení zdravotnictví, a v nouzi tak zůstává 19,7 milionu lidí, dále se potýká s 460 000 případy podezření na onemocnění cholerou, omezeným a nedostatečným dovozem potravin, paliva a léků a uzavíráním škol.

GŘ ECHO iniciovalo operace v hodnotě 115 milionů EUR zaměřené na zajištění potravin, zdravotní péče a vzdělání, jakož i vody, přístřeší a hygienických balíčků pro oblasti zasažené válkou a vysídlené obyvatelstvo. Finanční prostředky byly využity k léčbě silně podvyživených dětí, k boji proti epidemii cholery a šíření spalniček a záškrtu, k rehabilitaci pro zdravotně postižené osoby, k obnovení učeben a k podpoře humanitární letecké služby OSN, která pro humanitární pracovníky zajišťuje klíčovou a spolehlivou leteckou a námořní dopravu.

**Turecko**

V Turecku nadále přebývá největší uprchlická komunita na světě s 3,6 milionu Syřanů pod dočasnou ochranou a přibližně 370 000 jinými než syrskými uprchlíky, kteří jsou zaregistrováni pod mezinárodní ochranou. Celkem poskytla EU v rámci první a druhé tranše nástroje pro uprchlíky v Turecku humanitární pomoc ve výši 2,4 miliardy EUR, která podpořila přibližně 1,7 milionu uprchlíků prostřednictvím 64 projektů a 19 partnerských organizací zajišťujících základní potřeby, neformální vzdělávání, ochranu a zdravotní péči.

V roce 2019 sjednalo GŘ ECHO 1,021 miliardy EUR, a to převážně na program nouzové záchranné sociální sítě. V rámci tohoto stěžejního programu byla 1,7 milionu uprchlíků měsíčně vyplácena hotovost prostřednictvím debetní karty k zajištění jejich základních potřeb. Prostřednictvím programu podmíněných převodů peněžní hotovosti pro vzdělávání (CCTE) v rámci vzdělávání v mimořádných situacích obdrželo podporu více než 560 000 dětí. Tento program zajišťuje převody peněžní hotovosti zranitelným rodinám na podporu zápisů dětí uprchlíků do škol a jejich pravidelné školní docházky.

**Západní Balkán**

Na začátku roku 2018 vznikla nová „dílčí trasa“ pro uprchlíky vedoucí přes Bosnu a Hercegovinu do Chorvatska a Slovinska. V roce 2019 dorazilo do Bosny a Hercegoviny

29 000 potřebných ve srovnání s 24 000 v roce 2018. Celkový počet migrantů a uprchlíků v zemi činí přibližně 8 000 osob, z nichž asi 2 000 osob přespává na ulici (ve squatech, opuštěných budovách či na železničních stanicích). EU poskytla Bosně a Hercegovině humanitární pomoc ve výši 3,8 milionu EUR. Prostřednictvím svých humanitárních partnerů zajišťovalo GŘ ECHO pro uprchlíky a migranty zdravotní péči, ochranu a aktivní pomoc (včetně identifikace zranitelných jednotlivců, poskytování potravin a nepotravinového materiálu v naléhavých situacích, lékařské pomoci apod.).

**Ukrajina**

Konflikt se dotýká více než 5,2 milionu lidí, z nichž 3,5 milionu potřebuje humanitární pomoc, a to především v oblastech, které nejsou pod kontrolou vlády, a na obou stranách kontaktní linie. EU je společně se svými členskými státy největším dárcem humanitární pomoci, pomoci na rychlou obnovu a rozvojové pomoci pro Ukrajinu. Od začátku konfliktu poskytla více než 762,5 milionu EUR a přibližně polovina z této částky byla určena na humanitární pomoc. EU (prostřednictvím EK) dosud poskytla humanitární pomoc ve výši více než 141,8 milionu EUR, z toho 23 milionů EUR bylo v roce 2019 určeno 11 partnerům činným na obou stranách kontaktní linie v šesti oblastech intervence, tj.: zdraví, přístřeší, voda, sanitační a hygienická zařízení, vzdělávání, základní potřeby a ochrana.

**Libye**

Humanitární pomoc potřebuje 820 000 Libyjců. Dvacet procent zdravotnických zařízení je zavřeno, protože byla zničena, poškozena nebo jsou obsazena. Roste trestná činnost porušující mezinárodní humanitární právo, dochází k obchodování s lidmi a existují zde překážky bránící poskytování pomoci a přístupu organizací poskytujících pomoc.

GŘ ECHO iniciovalo operace v hodnotě osmi milionů EUR zaměřené na podporu základní zdravotní péče pro oběti konfliktu, včetně nouzových operací válečných zranění, lékárniček, fyzické rehabilitace, protéz a psychosociální podpory, poskytování základních léků a péče o oběti genderově podmíněného násilí. Díky pomoci byly obnoveny služby primární zdravotní péče v oblastech zasažených konfliktem a základní vzdělávání ve městech Benghází a Syrta, díky čemuž získaly tisíce dětí přístup k základnímu vzdělání a psychosociální podpoře. EU rovněž poskytla potravinovou pomoc a podporu obživy, jakož i peněžitou pomoc pro nejzranitelnější osoby. Služby byly poskytovány všem zranitelným osobám bez rozdílu, včetně migrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl.

**Egypt**

V nejvíce přelidněných a nejchudších čtvrtích velkých měst, jako jsou Káhira nebo Alexandrie, kde i hostitelské komunity trpí vysokou mírou zranitelnosti, uvízlo 250 000 registrovaných uprchlíků. Přibližně 50 % uprchlíků pochází ze Sýrie, ostatní přišli zejména z východní Afriky, Iráku a Jemenu.

V roce 2019 iniciovalo GŘ ECHO operace v hodnotě pěti milionů EUR nabízející humanitární ochranu, pohotovostní zdravotní služby (zejména v oblasti zdravotní péče o matky a reprodukčního zdraví), vzdělávání v mimořádných situacích a hotovost na pokrytí základních potřeb. Z celkového počtu uprchlíků tvoří 38 % děti, přičemž se zvyšuje podíl dětí bez

doprovodu a dětí odloučených od rodin.

**Sahrawská krize**

Po čtyřech desetiletích nevyřešeného politického konfliktu s humanitárními následky uvízly v zapomenuté a vleklé krizi desetitisíce sahrawských uprchlíků. Žijí v pěti táborech v poušti na jihozápadě Alžírska a jejich přežití závisí na humanitární pomoci.

GŘ ECHO iniciovalo operace v hodnotě devíti milionů EUR zaměřené na dodávky potravin, řešení zhoršující se podvýživy dětí a žen z řad sahrawských uprchlíků a na zajištění nezávadné pitné vody. Kromě toho poskytlo základní léky, které pokryly 80 % zdravotních potřeb obyvatel táborů, a zvláštní podporu pro osoby se zdravotním postižením. Dále GŘ ECHO zajistilo vzdělávání v mimořádných situacích, čímž zmírnilo špatný stav vzdělávací infrastruktury a hygienických zařízení ve školách.

## Horizontální priority

V souladu se svými dřívějšími závazky věnovalo GŘ ECHO na vzdělávání v mimořádných situacích 10 % rozpočtu EU na humanitární pomoc na rok 2019 a zachovalo svůj závazek poskytnout 35 % humanitární pomoci prostřednictvím převodů hotovosti. V roce 2019 byly rovněž přijaty operační pokyny pro začleňování osob se zdravotním postižením do operací v oblasti humanitární pomoci financovaných EU.

**Vzdělávání v mimořádných situacích**

GŘ ECHO nadále na celosvětové úrovni prosazovalo vzdělávání v mimořádných situacích. Finanční prostředky, jež GŘ ECHO na vzdělávání v mimořádných situacích věnovalo, dosáhly výše 166 milionů EUR. Tyto prostředky podpořily činnosti v 52 zemích, kde tuto pomoc využilo více než 2,5 milionu příjemců, a zajistily přístup k bezpečnému a kvalitnímu vzdělání pro dívky a chlapce v nejzranitelnějších situacích.

Za účelem zvýšení povědomí a viditelnosti vzdělávání v mimořádných situacích uspořádalo GŘ ECHO v květnu 2019 akci na vysoké úrovni nazvanou „Vzdělávání v mimořádných situacích: Škola pro všechny“ (Education in Emergencies: School4All), jíž se zúčastnili komisař Christos Stylianides, nositel Nobelovy ceny za mír Denis Mukwege, vyslankyně organizace Handicap International Axelle Red a zpěvačka Typh Barrow. GŘ ECHO spustilo kampaň na sociálních médiích nazvanou „#RaiseYourPencil for #School4All“, jejímž cílem je projevit solidaritu se všemi dětmi postiženými krizí, které nemohou chodit do školy.

**Peněžní pomoc**

GŘ ECHO pokračovalo v diskusích na téma převodů peněžních prostředků. Významně přispělo k větší koordinaci dárců prostřednictvím přijetí společného prohlášení dárců o peněžních prostředcích ve dvou pilotních zemích: v Nigérii a Bangladéši.

GŘ ECHO vydalo „Kompendium EU o peněžních prostředcích za rok 2019: Více peněžních prostředků a lépe vynaložených“ (EU Cash Compendium 2019: Doing More Cash, Better), v němž zdůrazňuje výsledky na úrovni jednotlivých projektů a odkazuje na doporučení uvedená

v pokynech GŘ ECHO pro rozsáhlé převody peněžních prostředků. V dokumentu je vyzdviženo, čím se projekty odlišují od ostatních projektů, jakým způsobem se řídí doporučeními obsaženými v pokynech GŘ ECHO pro rozsáhlé převody peněžních prostředků a jak je zajištěna koordinace s ostatními dárci a záchrannými sociálními sítěmi, a dále jsou zdůrazněny problémy a získané poznatky. V některých zemích již bylo dosaženo poměru účinnosti 85:15 (85 % finančních prostředků se dostane k příslušným příjemcům) a více, jak je v pokynech plánováno.

**Inovace a zapojení soukromého sektoru**

GŘ ECHO se nadále zapojovalo do celosvětové diskuse, zejména na výročním zasedání Světového ekonomického fóra, v rámci segmentu Hospodářské a sociální rady OSN (ECOSOC) pro humanitární záležitosti, na Valném shromáždění OSN a na setkání dárců v Berlíně na téma budoucnosti inovací v oblasti humanitární činnosti. GŘ ECHO nadále podporovalo rozvoj inovativních přístupů prostřednictvím přílohy o tematických politikách připojené k plánům provádění humanitární pomoci, která partnery vybízí k omezení environmentální stopy humanitární reakce využíváním digitálních přístupů, a tím, že podpořilo cenu Evropské rady pro inovace v rámci programu Horizont 2020 za „cenově dostupné špičkové technologie pro humanitární pomoc“, která má být udělena v roce 2020.

**Vedoucí postavení EU ve výzvě k přijetí opatření bránících násilí na základě pohlaví při krizových situacích**

GŘ ECHO je členem globální iniciativy „Výzva k přijetí opatření bránících násilí na základě pohlaví při krizových situacích“. Projekt zlepšení kapacity pro odezvu (program GŘ ECHO) realizovaný Populačním fondem OSN podpořil vypracování meziagenturních standardů týkajících se násilí na základě pohlaví při krizových situacích a pokyny ohledně toho, jak vypracovávat plány výzev specifické pro danou situaci (na základě pilotních projektů v Nigérii a Demokratické republice Kongo). V letech 2018 a 2019 vyčlenilo GŘ ECHO na předcházení sexuálnímu násilí a násilí na základě pohlaví a reakci na ně přibližně 52 milionů EUR. GŘ ECHO spustilo svůj vůbec první projekt elektronického učení na téma svého ukazatele pohlaví a věku.

**ECHO Flight (Afrika) a podpora služeb humanitární letecké dopravy**

ECHO Flight je humanitární letecká služba s šesti letouny, jejíž rozpočet činí 12,4 milionu a která je partnerům GŘ ECHO a humanitárním organizacím poskytována bezplatně. V roce 2019 podpořila více než 250 projektů, přepravila více než 25 000 humanitárních pracovníků a zhruba 200 tun nákladu humanitární pomoci.

EU navíc přispěla na další neziskové humanitární letecké služby, například částkou 25 milionů EUR na humanitární leteckou službu OSN/WFP a její logistické operace v 12 zemích.

## Shrnutí hodnocení provedených v roce 2019

**Společné hodnocení humanitárních intervencí Evropské unie ve střední Africe a humanitární koordinace (2014–2018)**

EU významně přispěla k řešení naléhavých potřeb a posílení humanitární reakce ve střední Africe. Napomohly tomu činnosti GŘ ECHO a spolehlivé dosahování zamýšlených výsledků prostřednictvím partnerů a podpory poskytované koordinační funkci úřadu OCHA OSN, zejména při odstraňování nedostatků v koordinaci.

Hodnocení zdůraznilo problémy související s řešením chronických potřeb a s přetrvávajícími nedostatky v koordinaci a nabídlo doporučení na podporu budoucí humanitární pomoci EU a koordinace v daném regionu.

**Společné hodnocení humanitárních intervencí Evropské unie v Afghánistánu a partnerství s Norskou radou pro uprchlíky (2014–2018)**

Z hodnocení vyplývá, že GŘ ECHO hraje v pomoci Afghánistánu klíčovou úlohu a že podporuje synergii mezi rozvojovými a humanitárními činnostmi. Činnosti GŘ ECHO pomáhají řešit okamžité následky konfliktu a katastrof a jeho mechanismus reakce na mimořádné události a peněžní pomoc převážně reagují na potřeby vnitřně vysídlených osob.

Z hodnocení partnerství vyplývá, že se jednalo o partnerství kvalitní. Na všech úrovních byly zjištěny pádné důkazy pravidelné, komplexní a transparentní výměny informací, přičemž klíčovým faktorem byla důvěra. Bylo zjištěno i několik nedostatků: některé procesy nebyly efektivní, občas docházelo k selhání vnitřní komunikace a požadavky na audit představovaly značné náklady pro obě strany.

## Rozpočet na rok 2019

1. Seznam dohod o financování uzavřených Komisí v oblasti humanitární pomoci[3]:
   Dohody o humanitární pomoci poskytované EU lze nalézt na internetových stránkách systému pro finanční transparentnost.

2. Plnění rozpočtu

**PLNĚNÍ ROZPOČTU GŘ ECHO V ROCE 2019**

*Vyjma vnějších účelově vázaných příjmů od členských států*

| Oblast/země | Částka | % |
|---|---|---|
| **Afrika** | **632** | **29 %** |
| Súdán a Jižní Súdán | 105 | |
| Střední Afrika | 68 | |
| Velká jezera | 72 | |
| Africký roh | 163 | |
| Jižní Afrika, Indický oceán | 60 | |
| Západní Afrika | 138 | |

[3] Včetně názvů příslušných partnerských organizací.

| | | |
|---|---|---|
| Severní Afrika | 17 | |
| Afrika | 10 | |
| **Blízký východ, jihovýchodní Evropa a východní sousedství** | **1 062** | **50 %** |
| Blízký východ | 436 | |
| Jihovýchodní Evropa a východní sousedství | 627 | |
| **Asie a Tichomoří** | **127** | **6 %** |
| Jihozápadní a Střední Asie | 75 | |
| Jihovýchodní Asie a Tichomoří | 52 | |
| **Latinská Amerika, Karibik** | **104** | **5 %** |
| Latinská Amerika | 84 | |
| Karibik | 20 | |
| **Celosvětové katastrofy** | **40** | **2 %** |
| **Civilní ochrana[4]** | **95** | **4 %** |
| **Humanitární dobrovolníci EU** | **18** | **1 %** |
| **Doplňkové operace a podpora** | **68** | **3 %** |
| **CELKEM** | **2 146** | **100 %** |

*(v milionech EUR)*

## DALŠÍ INFORMACE A ZDROJE

- Všeobecné informace o GŘ ECHO: http://ec.europa.eu/echo/en
- Finanční informace o činnosti Evropské komise v oblasti humanitární pomoci v roce 2019: https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/financing-decisions-hips-2019_en
- Údaje o činnosti z předchozích let: https://ec.europa.eu/echo/who/accountability/annual-reports_en
- Výroční zpráva o činnosti za rok 2019, GŘ ECHO: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2019-european-civil-protection-and-humanitarian-aid-operations-echo_cs
- Výroční zpráva o řízení a výkonnosti za rok 2019: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2019_cs
- Hodnotící zprávy GŘ ECHO: http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en
- Údaje o financování humanitární pomoci Evropskou komisí a členskými

4 Činnosti v rámci této položky nespadají do působnosti nařízení o humanitární pomoci a nejsou financovány z rozpočtu na humanitární pomoc.

státy: https://webgate.ec.europa.eu/hac/

- Globální index rizika INFORM https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index

## Seznam partnerů, kteří podepsali rámcové partnerství v roce 2014

http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/weblistpartners.pdf